

BIBLIOTECA ERNEST LLUCH

Barri de Palau
Saragossa, 27 - 17003 GIRONA
Tel. 972 426 368 - bibliolluch@ajgirona.org

BIBLIOTECA SALVADOR ALLENDE

Barri de Santa Eugènia
Montseny, 74-78 - 17006 GIRONA
Tel. 972 232 715 - biblioallende@ajgirona.org

PUNT DE LECTURA DE TORRE GIRONELLA

Grup Torre Gironella, 102 - 17004 GIRONA
Tel. 972 003 356 - torregironella@gmail.com

BIBLIOTECA JUST M. CASERO

Barri de Pont Major
Plaça de l'Om, 1 - 17007 GIRONA
Tel. 972 211 370 - bibliojcasero@ajgirona.org

BIBLIOTECA DE TAIALÀ

Barri de Taialà - Germans Sàbat
Carretera de Taialà, s/n - 17007 GIRONA
Tel. 972 213 315 - bibliotaiala@ajgirona.org

www.ajuntament.gi/biblioteques

FUNDACIÓ ERNEST LLUCH

Sant Jaume, 38-40 baixos - 08340 VILASSAR DE MAR
Tel. 93 759 00 84 - secretaria@fundacioernestlluch.org

www.fundacioernestlluch.org

ASSOCIACIÓ GRAMC

Plaça Lluís Companys, 12 - 17003 GIRONA
Tel. 972 219 600 - minories@gramc.org

www.gramc.org

FUNDACIÓ SER.GI DE PEDAGOGIA SOCIAL

Plaça Lluís Companys, 12 - 17003 GIRONA
Tel. 972 213 050 - info@fundaciosergi.org

www.fundaciosergi.org

Imatge de portada a càrrec d'Enric Lluch

Guia de lectura

D'IMMIGRANTS A CIUTADANS

Definició

Què és la immigració? La immigració és el moviment constant o semiconstant de població humana des d'un territori a un altre. Així doncs, la immigració és un moviment de grups de persones definit des del punt de vista del lloc de destí.

Un immigrant és algú que intenta residir permanentment, no un visitant casual o un viatger. Per tant, haurem de tenir present que un immigrant és, abans i alhora, un emigrant, algú que abans de viure en un altre país ha hagut d'abandonar primer el seu.

Un fenomen immemorial...

Els desplaçaments massius de població són part inherent de la humanitat. Ja en la més remota antiguitat les persones es traslladaven d'un lloc a l'altre a la recerca de mitjans de subsistència i per eludir enemics humans o naturals, recorrent d'aquesta forma el planeta. Des de llavors els desplaçaments han continuat formant part de la condició humana. La història de l'espècie és, en si mateixa, una successió de viatges, de migracions.

... i un fenomen modern

Les migracions han anat configurant l'aspecte dels països, influint en la seva composició racial, lingüística i cultural. Fa mil anys, per exemple, Espanya estava ocupada pels àrabs, a Amèrica només hi vivien indígenes i al lloc que avui coneixem com a Moscou no hi vivia ni un sol rus.

Resulta paradoxal que en un món cada vegada més intercomunicat pels avenços tècnics, la revolució de les comunicacions i dels mitjans de transport, en el que ha volgut anomenar-se veïnatge universal, les migracions hagin esdevingut un dels grans temes a resoldre, font de diverses interpretacions problemàtiques o si més no polèmiques.

Per què s'emigra

Les persones emigren (o immigren) per alguna o algunes de les raons següents:

- laborals
- polítiques
- econòmiques
- de persecució
- personals i familiars

En el transcurs de les dues darreres dècades, nous factors s'han afegit a la llista, com ara la creixent desigualtat Nord-Sud, els conflictes interns en molts dels països d'origen, el deteriorament del medi ambient, la facilitat de les comunicacions o la difusió del model de vida occidental. Aquests nous motius han propiciat un important pas endavant en les xifres dels contingents migratoris. I, deixant de banda les xifres, és important no perdre de vista el fet dramàtic que moltes persones moren cada any per poder traspasar una frontera, per tenir l'oportunitat d'una vida més digna.

A casa nostra

Llocs com els Estats Units segueixen essent en l'actualitat el destí de mà d'obra qualificada, necessària davant el fort desenvolupament tecnològic actual. A l'Europa occidental és més comuna l'arribada de mà d'obra no qualificada procedent sobretot d'antigues colònies, que vénen a suplir la manca de treballadors nadius que, davant l'increment del nivell de vida entre els seus habitants, cobreixi els llocs o feines més bàsiques.

Espanya, com a integrant recent d'aquesta Europa rica i també per altres causes (situació geogràfica com a porta natural d'Europa –ja històricament– per als africans, facilitat d'integració a través de l'idioma comú per als llatinoamericans) absorbeix avui en dia una quota important d'aquest flux immigratori.

En aquest context, a Catalunya (i les comarques gironines en concret) es concentra una part molt important del nombre de nouvinguts. El dinamisme de l'economia ofereix bones possibilitats d'integració o, si més no, de subsistència a molts immigrants. Durant els darrers anys, l'anomenada globalització ha imposat el seu model, i ara els immigrants, a part de créixer en quantitat, procedeixen d'un gran nombre de països d'arreu del món. Tenint en compte que es refereixen només als estrangers en situació legal, fonts estadístiques parlen de més de 160 nacionalitats diferents presents en territori català.

Problemàtica

L'impacte del fenomen immigratori, lluny de limitar-se a un simple trasllat físic de persones, es deixa sentir en tots els àmbits: econòmic, social, polític i cultural.

Per part de la persona immigrada, cal tenir en compte els problemes que aquesta haurà d'afrontar en tot allò relacionat amb la seva regularització, els problemes d'àmbit laboral, d'adaptació sociocultural, idioma, cultura, habitatge, estudis, possibilitat d'accedir a certs llocs de treball, i, en definitiva, problemes amb la seva identitat personal i col·lectiva.

Quant a la població acollidora o autòctona, el que en principi poden ser posicions d'indiferència respecte a això (delegació de l'assumpte en els polítics o les institucions), sol deixar pas a actituds de comprensió i de tolerància, però que al mateix temps inclouen sentiments de preocupació i fins i tot desconfiança davant el fet que la presència dels nousvinguts no signifiqui un deteriorament de l'ordre públic, pèrdua de la pròpia identitat o, en definitiva, d'allò que hem denominat estat del benestar.

La normativa i els papers

La política i normatives europees en aquest camp continuen centrades principalment en l'aspecte del control de l'entrada d'estrangers a la comunitat i l'Estat espanyol ha respost d'una forma semblant davant del nou fenomen.

Durant els darrers vint anys s'ha anat configurant l'actual dret d'estrangeria a Espanya, a través de tres grans generacions de normes. El 1985 s'aprova la primera Llei d'estrangeria i l'any 1991 s'inicia la segona generació de normes d'estrangeria, en què es mostra una major preocupació cap a la integració dels estrangers. Finalment, l'any 1999 s'obre un tercer període, amb les dues reformes polèmiques de la Llei d'estrangeria, que marquen un cert afany per superar en alguns aspectes el marc de la Llei de 1985.

Tot i això, la plasmació legal d'aquelles bones intencions no ha provocat canvis substancials en les realitats existents a data d'avui. Un punt essencial és que el dret d'estrangeria vigent a l'Estat es basa en dos grans principis, i aquests no s'han vist alterats en les successives reformes, el principi d'autorització i el de viabilitat:

El principi d'**autorització** estableix que cap estranger pot romandre en territori espanyol sense una autorització administrativa o legal. De l'incompliment d'aquest principi bàsic es deriva l'existència de la categoria d'il·legal o irregular (el *sense papers*).

El principi de **viabilitat**, que concedeix l'autorització a aquells estrangers que puguin demostrar la viabilitat del seu projecte de vida a Espanya; aquesta demostració es concretarà generalment en uns ingressos econòmics estables.

Potser és aquesta condició jurídica d'il·legalitat la causa d'algunes de les incoherències més greus, ja que resulta difícil fer-la compatible amb la universalitat dels drets humans més bàsics. La mateixa existència de persones *il·legals* acaba contradient la mateixa lògica del sistema i posa en evidència la poca adequació de les normes a la crua realitat del fenomen immigratori.

La convivència

La presència de polítiques socials i culturals que afavoreixin la integració efectiva dels contingents immigrants resulta un element necessari en el context actual, que sovint ha estat deixat en segon terme, i s'ha prioritzat a canvi una visió més repressiva i controladora de la immigració. Les polítiques de control per si soles s'han revelat insuficients per aturar el flux constant de persones, d'una banda, i de l'altra, no han abordat la qüestió cabdal de com actuar amb la gent que ja ha arribat, els que ja són aquí, amb papers o sense, i la situació dels quals demana accions immediates.

Però no seran només les iniciatives de l'Administració les que hauran de fer front als reptes de la societat multicultural. En aquest sentit, els ciutadans semblen cridats a ser finalment els autèntics protagonistes.

L'eclosió associativa de mitjan anys vuitanta ha deixat pas a un teixit d'entitats de caràcter ciutadà que han esdevingut també actors en el tema que ens ocupa: les ONG. La reformulació de l'estat del benestar ha legitimat aquestes organitzacions per tal de tenir un paper rellevant en

l'execució de polítiques respecte a la immigració. Alhora, s'ha de comprendre la importància d'aquestes organitzacions en el sentit de poder influir en la societat des de dins mateix i promoure-hi cultures de respecte i tolerància que permetin afrontar amb optimisme els canvis socials que vénen.

Els fets demostren que la qüestió no és senzilla, perquè caldrà enterrar complexos i superar alguns prejudicis. El balanç final dependrà que es pugui entendre que, en qualsevol cas, la diversitat és inherent a la vida mateixa, o que el naixement de pràcticament tots els països ha estat configurat per moviments migratoris. El que cal comptar com a segur és que tota novetat sempre acaba provocant dinàmiques així mateix noves. Així, juntament amb la problemàtica que acompanya inevitablement el procés, l'immigrant du també a la *motxilla* altres equipatges, com l'alt grau d'il·lusió i expectatives que, també, comporta iniciar una nova vida, l'afany de descobriment o el gust per la cooperació i, inevitablement amb el pas del temps, el futur amor per la seva nova terra.

CINEMA

Las uvas de la ira

EUA, 1940. Dir.: John Ford

Anys trenta, EUA. En plena depressió econòmica, però amb la il·lusió de retrobar-se amb la seva família, Tom Joad surt de la presó i torna a casa.

John Ford juga amb temes universals en una obra inoblidable: la terra, la fam, la justícia, la moralitat en temps de misèria.

Balseros -DOCUMENTAL-

Espanya, 2002. Dir.: Carles Bosch i Josep M. Domènech

L'estiu de 1994, un equip de televisió filma i entrevista set cubans i les seves famílies, durant els dies previs a la seva arriscada aventura de llançar-se al mar per arribar a la costa dels Estats Units, fugint de les dificultats econòmiques del seu país. Passats set anys, recuperem els personatges i els seus destins.

Bosch i Domènech ens ofereixen *en directe* l'aventura humana en estat pur, una història clàssica i moderna, uns naufragats que es troben entre dos mons.

In this world

Anglaterra, 2002. Dir.: Michael Winterbottom

Jamal i Enayatullah són dos joves de Peshawar, al Pakistan. Les seves famílies decideixen donar-los una oportunitat, lluny del camp de refugiats on viuen. Amb l'esforç de tots reuneixen els diners suficients per tal que els nois emprenguin el llarg viatge que els dugui fins a Londres.

Un relat d'una simplicitat i força terribles, a cavall entre el document, el fals documental i la ficció, que ens explica què passa i com s'emigra en el nou món globalitzat.

Lamerica

Itàlia/França, 1994. Dir.: Gianni Amelio

Lamerica comença amb la història de dos italians disposats a cobrar un subsidi muntant una empresa fantasma a l'empobrida Albània. Com que un dels requisits és que la companyia tingui un president albanès, els dos "empresaris" s'internen en el petit país veí.

Gianni Amelio ens mostra les condicions de vida a l'Albània postcomunista, on la població es veu obligada a creuar la frontera i emigrar a Itàlia amb les mateixes esperances amb què els emigrants italians arribaven a Amèrica a principis del segle xx; Itàlia és per a ells *Lamerica*.

Las cartas de Alou

Espanya, 1990. Dir.: Montxo Armendáriz

Alou és un jove senegalès que entra clandestinament a Espanya, on es veu forçat a treballar en diversos llocs en unes condicions molt precàries per la seva situació d'il·legal. A través de les cartes que envia periòdicament a la seva família, coneixem les seves experiències.

Montxo Armendáriz aconsegueix apropar-nos a la realitat immediata d'una persona arribada d'un altre país i ens situa en la perspectiva de l'immigrant i les seves dificultats. Un film que, curiosament, potser resulta més vigent ara que quan es va realitzar.

LLIBRES

7 mars, 13 rius

Ali, Monica

Columna 2003

7 mars, 13 rius és la història de Nazneen, una jove bengalí d'origen humil que aterrarà a Londres amb un casament acordat, i alhora la de la seva germana Hasina, que decideix trencar les normes i casar-se per amor.

Les dues germanes iniciaran una correspondència que escurçarà la distància física que les obliga a viure separades.

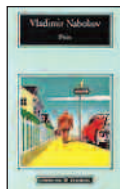
Pnin

Nabokov, Vladimir

Anagrama 1994

Un bon argument per llegir aquesta novel·la és que sol estar considerada com la millor de Vladimir Nabokov, un dels grans novel·listes del segle xx.

Si a això hi afegim la tendresa, la ironia i alhora la crueltat amb què se'ns descriu la vida del protagonista (un vell professor rus emigrat als EUA), tindrem ja quasi l'obligació de provar-ho.

Nbita Tamola. Història d'un viatge

Aliou Diao, Pau Lanao, Carme Vinyoles

Publicacions del GRAMC 1996

Nbita Tamola és una expressió en llengua manding que es podria traduir per "me'n vaig". Keba Dampha, un personatge fictici creat per narrar fets verídics, ens situa en el vessant polític i humà del tema de la immigració a través del seu viatge a través d'Àfrica i d'Europa, des d'una petita localitat gambiana fins a Catalunya.

Acompanyem el protagonista a través dels obstacles legals i econòmics que Europa imposa al camí dels que truquen a la porta des del sud, o en defensar-se de ciutadans hostils i de la cacera policial, i, finalment, quan ha d'acudir als valors de la seva cultura —l'africana— per tal de mantenir la dignitat i no donar-se per vençut en els moments més durs.

La Immigració explicada a la meva filla

Naïr, Sami

Fundació Caixa de Sabadell 2002

El llibre ofereix als adolescents la possibilitat de comprendre una mica millor alguns dels eterns interrogants. Des de qüestions generals i clàssiques, com l'amor i la no-violència, fins a temes d'actualitat com la immigració.

A través d'un format de diàlegs entre pares i fills, les preguntes dels nens i les respostes dels adults ens proporcionen una visió que són moltes visions diferents, unes mirades a la recerca conjunta del sentit comú i la coherència.

Pioneres i pioners. Trajectòries biogràfiques de filles i fills de famílies immigrades a Catalunya

Torradabella, Laura

Mediterrània 2005

Fills i filles de famílies immigrades a Catalunya durant els anys setanta i vuitanta ens expliquen les seves trajectòries, com viuen el seu 'llegat migratori'. Algunes respostes i nous interrogants a través dels relats d'un grup de joves nascuts a Catalunya o que són a casa nostra des que eren infants. Els seus testimoniatges ens demostren que la immigració pot ser viscuda com quelcom positiu i com un recurs d'acció i evolució socials, dins una societat que alhora canvia i s'enriqueix.

LLIBRES

Ètica per una convivència

Chaib, Mohamed

L'esfera dels llibres 2005

Ètica per una convivència és una aportació per tal d'acabar amb garanties el fenomen de la immigració, i també un document basat en l'experiència personal de l'autor com a immigrant i polític.

A través d'una idea central, la necessitat d'abordar l'arribada massiva dels immigrants islàmics sense paternalisme ni rebuig, se'ns ofereix l'alternativa d'evitar la por i el prejudici envers *l'altre* i la necessitat de treballar en la direcció d'una nova cultura ciutadana i política que es podria sintetitzar amb la frase *cap dret sense responsabilitat*.

Les imatges de la immigració

Documental

Balseros

Carles Bosch i

Josep M. Doménech

Espanya, 2002

Una isla a la corriente

Daniel Díaz Torres

Cuba, 2004

Cinema

Bwana

Imanol Uribe

Espanya, 1996

La canción de Carla

Ken Loach

Anglaterra, 1998

Las cartas de Alou

Montxo Armendáriz

Espanya, 1990

Contra la pared

Fatih Akin

Alemanya/Turquia, 2004

En busca del fuego

Jean-Jacques Annaud

França, 1981

Flores de otro mundo

Iciar Bollain

Espanya, 1999

In this world

Michael Winterbottom

Anglaterra, 2002

Lamerica

Cianni Amello

França/Itàlia, 1994

Little Senegal

Rachid Buchareb

França, 2001

Martín (Hache)

Adolfo Aristarain

Argentina/Espanya, 1997

Mi hermosa lavandería

Stephen Frears

Anglaterra, 1985

Las mujeres de verdad

tienen curvas

Patricia Cardoso

EUA, 2002

Oriente es oriente

Damien O'Donnell

Anglaterra, 1999

Pan y rosas

Ken Loach

Anglaterra / França / Espanya /

Alemanya / Suïssa, 2000

Pelle, el conquistador

Bille August

Dinamarca, 1987

Poniente

Chus Gutiérrez

Espanya, 2002

La quimera del oro

Charles Chaplin

EUA, 1925

Surcos

José Antonio Nieves

Conde

Espanya, 1951

Las uvas de la ira

John Ford

EUA, 1940

La narrativa de la immigració

7 mars, 13 rius

Ali, Monica
Columna, 2003

Carrer Bolívia
Barbal, Maria
Edicions 62, 1999

La patera
Binebine, Mahi
Akal, 2000

Un gir decisiu
Camilleri, Andrea
Edicions 62, 2004

La travesia
Esponellà, Núria
Columna, 2005

Lluny de l'horitzó perfumat
Jamal, Salah
La Magrana, 2004

El buda dels suburbis
Kureishi, Hanif
Columna, 1990

Pnin
Nabokov, Vladimir
Anagrama, 1994

Dents blanques
Smith, Zadie
La Magrana, 2001

Fuera
Tamaro, Susanna
Seix Barral, 2004

Milagro en Miami
Valdés, Zoé
Planeta, 2001

narrativa de viatges i biogràfica

Més enllà del mar de sorra
Agboton, Agnès
La Rosa dels Vents, 2005

Enlloc com a Catalunya;
una vida guanyada
Chaib, Mohamed
Empúries, 2005

Nbita Tamola Història d'un viatge
Aliou Dia, Pau Lanao,
Carme Vinyoles
Publicacions del GRAMC, 1996

De Nador a Vic
Karrouch, Laila
Columna, 2004

Cuando hice las maletas
López Bulla, Josep Lluís
Península, 1997

Luna negra: la luz del Padre Pateras
Vallejo-Nágera, María
Belacqva, 2004

per als petits i joves

El oasis de Aïcha
Halley, Achmy
Intermón, 2000

Territorio prohibido: un viaje
hacia la nada
Heidsieck, Emmanuelle
Bruño, 2001

El Rei Gaspar
Janer Manila, Gabriel
La Galera, 1997

En Jafta i la seva mare
Lewin, Hugh
Intermón, 1998

La Immigració explicada
a la meva filla
Nair, Sami
Fundació Caixa de Sabadell, 2002

Em dic Yoon
Recorvits, Helen
Joventut, 2003

Fatou la nena tossuda
Secka, Fatou
Fundació Càritas Immigració, 1999

La Immigració a Catalunya
explicada als joves
Seglers, Àlex
Pòrtic, 2001

els llibres de la immigració

Las migraciones contemporáneas
Blanco, Cristina
Alianza, 2000

Els altres catalans del segle XXI
Candel, Francesc
Planeta, 2001

Ètica per una convivència
Chaib, Mohamed
L'esfera dels llibres, 2005

Cinquanta-quatre relats d'immigració
Diputació de Barcelona, 1986

Conecta con Cataluña
guía de acogida
Generalitat de Catalunya, 2002

Get wired up to Catalonia
welcoming guide
Generalitat de Catalunya, 2002

Nawiaz kontakt z Katalonia
informator dla cudzoziemców
Generalitat de Catalunya, 2002

Connectez avec la Catalogne
guide d'accueil
Generalitat de Catalunya, 2002

Tawasel maa Katalunyia
dalil lilmusaada
Generalitat de Catalunya, 2002

Cruzando fronteras, migraciones
en el sistema mundial
Icaria, 1998

Debats d'immigració a Catalunya:
aportacions de la societat civil
Generalitat de Catalunya, 2003

Diversitat i integració, lògica i
dinàmica de les identitats a
Catalunya
Delgado, Manuel
Empúries, 1998

Educació i immigració:
els reptes educatius
de la diversitat cultural
i l'exclusió social
Mediterrània, 2000

La gran migración,
treinta y tres acotaciones
Enzensberger,
Hans Magnus
Anagrama, 1992

Migraciones exteriores
Espiago, Javier
Salvat, 1982

El blanc i el negre,
un diàleg a fons
GRAMC, 2003

Alumnes d'origen africà
a l'escola
Fullana, Judit
CCG Edicions, 2003

A cara descoberta.
Ser marroquina i viure
a Catalunya
García, Sira
Columna, 1995

Gestionar la diversitat; reflexions
i experiències sobre les polítiques
d'immigració a Catalunya
Institut Europeu de la
Mediterrània, 2003

Qué es la inmigración
Giménez Romero, Carlos
RBA, 2003

Les migracions a Catalunya
al segle XX
Gómez Olivé, Montserrat
Barcanova, 1992

Reservado el derecho de admisión:
la emigración ilegal a las puertas
del siglo XXI
Harding, Jeremy
Edhasa, 2001

La immigració i el treball
intercultural a les entitats
d'educació en el lleure
de Catalunya
Herrera Aragón, Diego
Generalitat de Catalunya, 2003

Inmenso estrecho: cuentos sobre
inmigración
Kailas, 2005

Inmigración y procesos de cambio;
Europa y el Mediterráneo en el
contexto global
Pujol i Soley, Jordi
Nova Terra, 2004

De Senegambia a Cataluña
Kaplan, Adriana
Fundació "la Caixa", 1998

La immigració a Catalunya avui.
Anuari 2003
Mediterrània, 2004

La immigració estrangera a Espanya.
Els reptes educatius
Fundació "la Caixa", 1999

Lengua y cultura de origen: niños
marroquíes en la escuela española
Ediciones del Oriente y del
Mediterráneo, 1999

Ells truquen a la porta (15 vides
explicades pels nous catalans)
Luque, Carmen
La Campana, 2000-2001

Marroquins a Catalunya
Enciclopèdia Catalana, 1994

Movimientos de población;
migraciones y acción humanitaria
Icaria, 2004

La inmigración en España
Pajares, Miguel
Icaria, 1999

La immigració, problema
i esperança de Catalunya
Pujol i Soley, Jordi
Nova Terra, 1976

Derecho e inmigración;
el repudio islámico en Europa
Quiñones Escámez, Anna
Fundació "la Caixa", 2000

Inmigrantes
Ruiz Olabuénaga, José I
Acento, 2000

Un relat de la nova immigració
africana
Sala, Toni
Edicions 62, 2004

Musulmans a Catalunya;
el repte de la integració i
la llibertat religiosa
Seglers, Àlex
Angle, 2004

Els negres catalans,
la immigració africana
a Catalunya
Sepa Bonaba, Edmundo
Fundació Serveis de Cultura, 1993

Viatge en Transmiserià
Sentís, Carles
La Campana, 1994

Societats pluriculturals i educació
Ajuntament de Girona, 2001

Trabajadores extranjeros en Cataluña
Solé, Carlota
Siglo XXI de España, 1991

Esperando a los bárbaros
Sorman, Guy
Seix Barral, 1993

Emigrar no és cap ganga: mites i
realitats
Stalker, Peter
Intermón Oxfam, 2004

Moros en la costa
Téllez, Juan José
Debate, 2001

La immigració a Catalunya i altres
estudis d'història del nacionalisme
català
Termes, Josep
Empúries, 1984

Pioneres i pioners. Trajectòries
biogràfiques de filles i fills de
famílies immigrades a Catalunya
Torrabadella, Laura
Mediterrània, 2005

Les migracions i Catalunya
Vila, Marc-Aureli
El Llamp, 1984

La emigración española
a Europa en el siglo XX
Vilar, J. Bautista
Arcos, 1999

Vivir entre dos culturas: la situación
sociocultural de los trabajadores
migrantes y sus familias
Ediciones del Serbal, 1983

Cabeza de turco
Wallraff, Günter
Círculo de Lectores, 1987

¿Hay que abrir las fronteras?
Wihtol de Wenden, Catherine
Bellaterra, 2000